

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О.М.

01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГАРМОНІЯ

Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійні програми
Статус дисципліни

**Перший (бакалаврський)
02 «Культура і мистецтво»
025 «Музичне мистецтво»
«Музичне мистецтво естради»,
«Звукорежисура»
Обов'язкова**

Київ 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Гармонія» для здобувачів вищої освіти, галузь знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальність **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійні програми «Музичне мистецтво естради», «Звукорежисура».

Розробники:

Супрун Олена Володимирівна доктор філософії

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5 Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки: II-й	
	32/32	10/10
	Рік підготовки: III-й	
	32/0	8/0
Кількість модулів – 3 Змістовні модулі - 6	Семестри:	
Тижневих годин групових занять для денної форми навчання: 3-5 семестри 2 години на тиждень денна	III, IV, V	III, IV, V
	Групові:	
	Всього – 96 Лекційні – 48 Практичні – 48	Всього – 28 Лекційні – 14 Практичних – 14
Форма підсумкового контролю: Іспит – 5 семестр Заліки 3, 4 семестри стаціонар	Самостійна робота:	
	Денне – 54	Заочне – 117

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Гармонія» є надання студентам відомостей з історії та теорії гармонії, навчити аналізувати твори з використанням різних гармонічних засобів та форм, навчити використовувати гармонічні прийоми в практичній діяльності (в процесі написання власних композицій, аранжування чи музикування), сприяти культурному і професійному розвитку студентів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних компетентностей (2,3,7,8,11,12):

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність працювати автономно.

Спеціальних компетентностей (4,6,10,11,13)

- Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

- Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем таконцепцій.
- Здатність оперувати професійною термінологією.
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Завдання дисципліни:

- розвиток естетичного відчуття музичної гармонії;
- опанування правил будови акордів у чотириголоссі, їх поєднання з дотриманням плавного голосоведення;
- формування навичок логічної гармонізації мелодій та художньо виразної гармонізації баса;
- сприяння розвитку гармонічного слуху;
- сприяння розширенню музичного світогляду студентів, підвищенню їхньої загальної музичної культури.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Гармонія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 8 Сольфеджіо
- ОК 9 Теорія музики

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітніх програм, вивчення навчальної дисципліни «Гармонія», повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом	ПНР 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва	ПНР 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Гармонія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом	ПНР 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва	ПНР 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є іспити (заліки) які включають:

- індивідуальне опитування;
- спів елементів музичної мови;
- спів з акомпанементом;
- слуховий аналіз в ладу та поза ладом;
- читання з аркушу;
- письмову роботу: написання одноголосного, двоголосного диктанту, написання гармонічної послідовності.

5.2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре

74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми, опрацьованої як під час занять так і самостійно, шляхом індивідуального або групового опитування чи тестових завдань, а також набутих практичних навичок під час виконання завдань з слухового аналізу в ладу (акордові послідовності) та поза ладом, співу з аркуша, співу з акомпанементом, письмової роботи: запису одно- чи двоголосного диктанту, створення мелодій (одноголосних, двоголосних), написання гармонічних послідовностей, ланцюжків інтервалів.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Сольфеджіо» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться по опрацюванню кожної нової Теми (кожні 2 уроки) впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів. За кожен тему студент може бути оціненим 1-2 рази.

Максимальний бал поточного контролю становить 75 балів.

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або непередготовлені домашні завдання кількість балів знижується:

Нарахування заохочувальних балів (+)

1. Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру. **+ 5 балів**
2. Творча активність, направлена на пошук та опрацювання додаткових практичних матеріалів, різних медійних ресурсів для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі. Участь в спеціалізованій олімпіаді й отримання призових місць. **+ 5 балів**

Штрафні бали (-)

1. Відсутність на заняттях без поважних причин. **- 5 балів**
2. Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну. **-5 балів**
3. Не виконання студентом завдань по самопідготовці **-5 балів**

Виступ та виконання концертної програми	Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою
«5»	Студент вільно володіє термінологією та може дати точні або майже точні відповіді на теоретичні питання. Повно та послідовно викладає теоретичний матеріал. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях музичних прикладів різних епох, дає різнорівневий аналіз музичних творів та їх фрагментів. Пише відповідні технічним вимогам та художньо цінні письмові роботи. Систематично готується до занять. Здатен проаналізувати свою роботу, та виправити помилки. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни.
«4»	Студент демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу та не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень. Повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання, загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу.
«3»	Студент демонструє задовільний рівень знань, не завжди точно розкриває зміст матеріалу, не завжди повно і правильно відповідає на питання. Допускає суттєві помилки у вирішенні завдань або ж вирішує завдання фрагментарно. Під час аналізу спостерігаються окремі помилки в розумінні стилю та гармонічної логіки музичних творів. Виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.
«2»	Студент слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях, виявляє знання музичного матеріалу обсягом до 50%. Неповно розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні, не володіє спеціальною термінологією, не може впоратися з практичним завданням, демонструє незадовільний рівень знань. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками.
«1»	Студент слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях, виявляє знання музичного матеріалу обсягом менше 50%. Не точно розкриває зміст матеріалу, не володіє спеціальною термінологією, не може впоратися з практичним завданням, допускає грубі помилки, демонструє незадовільний рівень знань. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками.
«н/а»	Студент не виявляє знання музичного матеріалу, не розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні, не може впоратися з практичним завданням та демонструє вкрай незадовільний рівень знань. Недбале ставлення до занять,

систематичне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через тестування, гру на фортепіано секвенцій, акордових послідовностей та гармонічний аналіз.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та стабільно виконував всі види навчальної роботи, шукав та опрацьовував додаткові теоретичні та практичні матеріали протягом семестру, може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-25 балів. Різні форми роботи, оцінюються власною кількістю балів: тестування — 5 балів, гармонічний аналіз — 5 балів, гармонізація заданого голосу — 7 балів, гра на фортепіано секвенцій, акордових зворотів, послідовностей — 8 балів. Максимально можлива сумарна кількість балів — 25, що розподіляється за національною шкалою оцінювання наступним чином: 20 —

25 балів — “5” (відмінно), 13 — 19 балів — “4” (добре), 7 — 12 балів — 3 (задовільно), 1 — 6 балів — “2” (незадовільно).

Від 1-25 балів	
1-25 б	– Виконання тестових та практичних завдань максимально без помилок, або ж з допущенням дрібних неточностей. – Повний, послідовний гармонічний аналіз музичних творів чи їх фрагментів, можливі мінімальні неточності.
13-19 б	– Виконання тестових та практичних завдань з незначними помилками. – Окремі неточності та помилки під час гармонічного аналізу.
7-12 б	– Велика кількість суттєвих помилок у виконаних тестових та практичних завданнях. – Вагомі помилки в розумінні стилю та гармонічної логіки музичних творів.
1-6 б	– Виконання 50% і менше тестового завдання, майже повне невиконання практичної роботи. – Грубі помилки в розумінні стилю та гармонічної логіки музичних творів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти II рік навчання Залік у 3 семестрі (Модуль 1)

Поточне оцінювання тасамостійна робота										Підсумковий контроль	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	С.Р.	Залік	

10	5	5	5	10	5	10	5	10	10	25	100
Поточний контроль проводиться кожні 3,4 уроки оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 75 балів										Підсумковий контроль проводиться наприкінці 3 семестру й оцінюється від 1 до 25 балів.	

Залік у 4 семестрі (Модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Підсумковий контроль	Разом
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	С.Р.	Залік	
10	5	5	5	10	5	5	10	10	10	25	100
Поточний контроль проводиться кожні 3,4 уроки оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 75 балів										Підсумковий контроль проводиться наприкінці 4 семестру й оцінюється від 1 до 25 балів.	

III рік навчання Екзамен у 5 семестрі (Модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Підсумковий контроль	Разом
T19	T20	T22	T23	T24	T25	T26	С.Р.	Іспит	
5	10	10	10	10	10	10	10	25	100
Поточний контроль проводиться кожні 3,4 уроки оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 75 балів								Підсумковий контроль проводиться наприкінці 5 семестру й оцінюється від 1 до 25 балів.	

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	9	65	9	65	7	65
Самостійна робота		10		10		10
Модульна контрольна робота	1	25	1	25	1	25
Разом		100		100		100

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка “*відмінно*”, 90 — 100 балів, **A** (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він дає точні або майже точні відповіді на теоретичні питання; продукує оригінальні висновки; послідовно, повно і логічно викладає теоретичний матеріал; дає різнорівневий аналіз музичних творів та їх фрагментів; пише відповідні технічним вимогам та художньо цінні письмові роботи.

Оцінка “*добре*”, 82 — 89 балів, **B** (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу; повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання; загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності; не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

Оцінка “*добре*”, 74 — 81 балів, **C** (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він демонструє достатній рівень знань теоретичного матеріалу; досить повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання; загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності; допускає дві-три неточності у визначенні музикознавчих понять, обґрунтуванні висновків, узагальнень; не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

Оцінка “*задовільно*”, 64 — 73 бали, **D** (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він демонструє задовільний рівень знань; не завжди точно розкриває зміст матеріалу; не завжди повно і правильно відповідає на питання; вирішує завдання фрагментарно; допускає суттєві помилки у вирішенні завдань; виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

Оцінка “*задовільно*”, 60 — 63 бали, **E** (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він демонструє задовільний рівень знань; не точно розкриває зміст матеріалу; не завжди повно і правильно відповідає на питання; вирішує завдання неповно; допускає суттєві помилки у вирішенні завдань; виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

Оцінка “*незадовільно*”, 35 — 59 балів, **FX** (за системою ECTS) виставляється студенту у випадку, коли він виявляє знання музичного матеріалу обсягом до 50%; неповно розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні; не володіє спеціальною термінологією; не може впоратися з практичним завданням; допускає грубі помилки у викладенні матеріалу; демонструє незадовільний рівень знань.

Оцінка “*незадовільно*”, 0 — 34 бали, **F** (за системою ECTS)

виставляється студенту у випадку, коли він не виявляє знання музичного матеріалу; не розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні; не може впоратися з практичним завданням; допускає грубі помилки у викладенні матеріалу; демонструє вкрай незадовільний рівень знань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Гармонізація мелодії головними тризвуками та їх оберненнями.

Тема 1. Гармонія як важливий складовий елемент музичної мови.

Основні типи фактури. Чотириголосний виклад тризвуку.

Гармонія як один з музично-виражальних формотворчих засобів, яє принцип зв'язку акордів. Зазначення терміну "гармонія". Виразальні можливості гармонії та її взаємозв'язок з іншими засобами музичної мови. Курс гармонії як навчальна дисципліна, її зміст та практичне значення. Мажоро-мінорна ладогармонічна система як основа навчального курсу гармонії. Головні акорди класичної гармонії (тризвук, септакорд, нонакорд), терцевий принцип їх будови. Неакордові звуки.

Фактура як форма викладення музичного матеріалу. Основні найпростіші типи фактур: монодична, поліфонічна, акордова, гомофонно-гармонічна. Чотириголосний виклад тризвуків: подвоєння, мелодичне положення, розташування.

Тема 2. Ладо-функційна система головних тризвуків. Поєднання головних тризвуків.

Три основні функції мажоро-мінорної ладогармонічної системи. Найвиразніше виявлення їх у головних тризвуках. Характеристика функцій. Загальна формула ладо-функціонального розвитку в музичному творі. Гармонічні звороти, їх різновиди. Поняття про голосоведення, його значення та особливості. Плавний рух як основа сполучення тризвуків. Кварто-квінтове та секундове співвідношення тризвуків. Два способи сполучення тризвуків: гармонічний та мелодичний.

Тема 3. Гармонізація мелодії головними тризвуками. Переміщення тризвуків.

Період як форма викладення відносно закінченої думки в класичній музиці, його будова. Цезура. Головні тризвуки та їх обернення як найбільш типові акорди класичної музики. Гармонізація мелодії як розкриття її гармонічної основи. Основні принципи гармонізації без зміни розташування.

Переміщення як важливий засіб підтримки мелодичного та ритмічного руху без

зміни акордів. Особливості гармонізації мелодії з використанням переміщення тризвуків.

Тема 4. Гармонізація басу.

Головна мета гармонізації баса - створення логічної виразної мелодії. Вибір акордів, їх мелодичного положення та розташування. Застосування гармонічного та мелодичного поєднань, переміщення тризвуків. Правила побудови мелодії, створення різних її варіантів.

Тема 5. Стрибки терцієвих тонів у сопрано та тенорі.

Стрибок терцій у сопрано при гармонізації тризвуків кварто-квінтового співвідношення. Обов'язкова зміна розташування. Застосування стрибків терцієвих тонів у тенорі, особливості їх гармонізації. Використання стрибків для розширення засобів голосоведення.

Змістовний модуль 2. Період, каденція, обернення головних тризвуків.

Тема 6. Гармонічна будова періоду. Каденції. Кадансовий квартсекстакорд.

Гармонічна будова періоду. Поняття каденції. Види каденцій. Використання в них акордів - яскравих представників функціональних груп. Серединні та заключні каденції: автентичні, плагальні, повні, половинні автентичні, половинні плагальні. Досконалі та недосконалі каденції. Типове розміщення каденцій в періоді.

Кадансовий квартсекстакорд. Функційна особливість $K_{6/4}$, його роль у періоді. Побудова в чотириголосному викладі, подвоєння, розташування. Сполучення $K_{6/4}$ -

D. Вживання кадансового квартсекстакорду після T, S. Переміщення. Метричні умови використання кадансового квартсекстакорду. D7 у заключній каденції. Складний каданс.

S - $K_{6/4}$ - D7 -T як основна стилістична ознака музики віденських класиків.

Основні принципи визначення акордів та каденцій в музичних творах.

Тема 7. Секстакорди головних тризвуків.

Функційна характеристика секстакордів. Особливості подвоєння тонів, розташування. Гармонічний спосіб сполучення тризвуків із секстакордами та двох секстакордів кварто-квінтового співвідношення. Мелодичний спосіб сполучення тризвуків із секстакордами та двох секстакордів секундового співвідношення. Особливості гармонізації стрибків основних та квінтових тонів. Змішані стрибки. Роль секстакордів в активізації голосоведення та мелодизації басу.

Тема 8. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.

Квартсекстакорди, особливості їх побудови, подвоєння, розташування. Використання квартсекстакордів у ролі прохідних та допоміжних. Утворення їх на слабків долі. Найбільш поширені прохідні квартсекстакорди I та V ступеня. Застосування їх між тризвуком та секстакордом однієї функції: T - $D_{6/4}$ - T_6 ; S - $T_{6/4}$ - S_6 . Особливості гармонізації. Використання прохідних квартсекстакордів у середині побудови. Допоміжні квартсекстакорди I та IV ступеня. Застосування їх між двома тризвуками однієї функції: T - $S_{6/4}$ - T; D - $T_{6/4}$ — D. Використання $T_{6/4}$, $D_{6/4}$ в середині побудови, $S_{6/4}$ - у додатковій каденції.

Тема 9. Домінантсептакорд та його обернення. Загальні відомості про доміантсептакорд з секстою та доміантовий нонакорд.

Септакорди як дисонуючі акордові структури. Функціональна характеристика D_7 . Специфіка його будови (неповний D_7). Підготовка D_7 у гармонічному русі: септіма прохідна, приготована. Сполучення D_7 з попередніми акордами. Розв'язання повного та неповного D_7 у тоніку. Використання D_7 переважно в заключних каденціях.

Обернення D_7 , їх використання в середині побудови. Сполучення обернень з попередніми акордами. Розв'язання їх в T. Прохідний $D_{4/3}$. Переміщення D_7 з оберненнями. Стрибки при розв'язанні обернень D_7 .

Загальні відомості про D_7 з секстою, D_9 , їх використання при гармонізації мелодії.

Визначення D_7 з оберненнями в музичних прикладах.

МОДУЛЬ 2.

Змістовий модуль 3. Повна ладо-функційна система.

Тема 10. Повна ладо-функційна система тризвуків. Побічні тризвуки.

Тризвук та секстакорд II ступеня. Тризвук VI ступеня.

Терцієвий ряд головних та побічних тризвуків, його формування на основі спільних звуків. Утворення трьох функційних груп. Характеристика функцій, характер їх взаємодії. Логіка гармонічного руху в середині функційних груп. Вживання побічних тризвуків у західно-європейській класичній музиці. Велике поширення їх в українській, російській та музиці післякласичного періоду.

Тризвук II ступеня в мажорі, сполучення його з T, S, T_6 , D тощо, використання. Секстакорд II ступеня в мажорі та мінорі. Особливі подвоєння. Норми голосоведення при сполученні з $K_{6/4}$, D, D із оберненнями. Мелодичне сполучення II із T, T.

Тризвук VI ступеня, його функційна особливість. Подвоєння в залежності від застосування. Найбільш поширені гармонічні звороти: T - VI - T; T - VI - S - II; VI - II. Норми голосоведення.

Тема 11. Тризвук III ступеня. Гармонізація фрігійського тетракорду.

Функційна особливість тризвуку III ступеня. Використання його в мажорі та натуральному мінорі. Найбільш поширені гармонічні звороти: T - III - T; VI - III; III - S. Загальні відомості про секстакорди III та VII ступенів. Гармонізація простихнародних наспівів.

Фрігійські звороти у натуральному мінорі.

Гармонізація верхнього висхідного та нисхідного тетракордів у мелодії з використанням гармонічних зворотів: T - S - VII₆ - T; T - III - S - D; T - T₇ - S - D; VI - III; S - D. Норми голосоведення.

Низхідний тетракорд у басу, його гармонізація з використанням таких гармонічних послідовностей: T - T₂ - S₆ - D; T - VII - S₆ - D.

Тема 12. Септакорд II ступеня та його обернення.

Функційна характеристика II₇ та його обернень. Специфіка побудови. Приготування їх на основі загальних формул тонікою та будь-яким акордом субдомінантової групи. Розв'язання II₇ та його обернень у T та D. Використання в процесі розвитку музичного матеріалу зворотів з розв'язанням II₇ із оберненнями у D₇ із оберненнями. Використання II_{6/5}, II_{4/3} (іноді II₇) в каденціях, розв'язання їх у K_{6/4}.

Прохідний зворот II_{6/5} - T_{6/4} - II_{4/3}, допоміжний II₂.

Особливий вид плагального кадансу в українській музиці: II_{6/5} - T. Визначення II₇ та його обернень у музичних прикладах.

Тема 13. Септакорд VII ступеня та його обернення.

Два різновиди ввідного септакорду. Функційна характеристика. Специфіка побудови. Місце VII₇ та його обернень у періоді. Приготування їх акордами T, S, D функцій, особливості сполучення. Розв'язання VII₇ та його обернень у T. Внутрішньофункційне розв'язання VII₇ та його обернень. Прохідний зворот VII₂ - D - VII_{4/3}; VII_{6/5} - S_{6/4} - VII₇.

Драматургічна роль VII₇ та його обернень у музиці класичної епохи. Визначення VII₇ та його обернень у музичних творах.

Змістовий модуль 4. Вихід за межі діатоніки: альтерація, відхилення, модуляція.

Тема 14. Подвійна домінанта.

Загальні відомості про альтерацію акордів у ладі. Функційна характеристика акордів подвійної домінанти, їх види. Характерна ознака акордів DD - підвищення IV ступеня ладу. Приготування DD акордами тонічної та субдомінантової груп.

Сполучення DD із $K_{6/4}$, D, D₇. Використання DD в каденціях та середині побудови. Особливості визначення акордів DD в музичних творах.

Тема 15. Альтерація акордів домінантової групи.

Підвищення і пониження II ступеню в мажорі, що дає D, D₇, D₉ з підвищеною і пониженою квінтою, VII і VII₇ з підвищеною і пониженою терцією. Альтеровані акорди VII₇ і D₉ в натуральному і гармонічному мажорному ладах. Виразове значення альтерованих акордів домінантової групи зі збільшеною секстою. Готування альтерованих акордів домінантової групи діатонічною D, II_{5/3}, II₇, DD. Розв'язання альтерованих звуків в акордах домінантової групи за тяжінням.

Пониження II ступеню в мінорі, що дає D, D₇, D₉ з пониженою квінтою, VII і VII₇ з пониженою терцією.

Тема 16. Альтерація акордів субдомінантової групи.

Хроматична зміна II ступеню гама — важлива складова альтерації акордів субдомінантової групи: підвищення та пониження в мажорі, пониження в мінорі.

Неаполітанський секстакорд — найбільш розповсюджений акорд групи альтерованої субдомінанти. Використовується в мінорі і гармонічному мажорі, подвоєння терції. Приготування акордами тоніки та субдомінанти, розв'язання в кадансовий квартсекстакорд чи домінанту. Тризвук та септакорд II пониженого ступеня.

Тема 17. Загальні відомості про відхилення та модуляцію.

Відхилення, модуляція, співставлення. Тональності I ступеню спорідненості. Відхилення як короткочасний перехід до нової тональності. Застосування відхилень у середині побудови, відсутність кадансового закріплення. Здійснення відхилень завдяки введенню побічних D. Особливості голосоведення у відхиленні. Модуляція як перехід з однієї тональності в іншу з подальшим закріпленням. Процес модулювання: показ первинної тональності та підхід до спільного акорду, введення модулюючого акорду, кадансове закріплення нової тональності. Модуляція та відхилення як засоби розвитку музичної форми.

Тема 18. Деякі особливості гармонії в музиці XVII-XX століть.

Індивідуалізація музичних стилів та манери письма композиторів XIX століття. Характерне явище - поява "іменних" гармоній ("Шубертівська" VI; "шопенівський" D₇, "тристанів акорд", "рахманіновська гармонія" тощо). Роль септакордів I, III, IV, VI ступенів.

Загальна тенденція на поступове розхитування мажоро-мінорної системи. Загострення гармонічних тяжінь, гармонічної напруги, через хроматизацію

гармонії, альтерацію нестійких акордів. Зближення завдяки альтерації звучання акордів різних функцій, різних ступенів, різних тональностей.

XX століття як епоха нової поліфоно-гармонічної форми багатоголосся. Монодійно-гармонічна ладова система в сучасній музиці. Особливості структури акордів. Поліфункційність. Полігармонія. Нарощування акордової вертикалі - характерна риса сучасної акордики.

МОДУЛЬ 3.

Змістовий модуль 5. Неакордові звуки. Органний пункт.

Тема 19. Затримання.

Затримання — неакордовий звук, що вводиться на початку долі й відтягує появу акордового звука, який завжди метрично слабший. Затримання може займати як частину долі, так і такт чи навіть кілька тактів (у швидких темпах).

Класифікація: за напрямком руху — низхідне і висхідне, за приготуванням — приготоване (залишився від попереднього акорду) і неприготоване (з'являється з появою акорду), за кількістю задіяних голосів — в одному голосі та в кількох голосах.

Тема 20. Прохідні неакордові звуки.

Прохідний звук — неакордовий звук, що з'являється в поступеному висхідному чи низхідному русі між двома сусідніми за висотою акордовими звуками на слабшій долі такту. Може з'єднувати два варіанти одного акорду або два різні акорди. Між двома акордовими звуками може вміститися від одного до багатьох неакордових звуків.

Класифікація: за напрямком руху — висхідний та низхідний, за ладовою приналежністю: діатонічний та хроматичний, за кількістю задіяних голосів: в одному голосі та в кількох голосах.

Можливе розташування хроматичного прохідного звуку між двома акордовими звуками, акордовим та діатонічним прохідним звуками. Вагомість дотримання правопису хроматичної гама при використанні хроматичних прохідних звуків. Ритмічна умова — однакова або коротша тривалість прохідного звуку відносно попереднього акордового звуку. Звуковисотна умова — уникання неправильних подвоєнь, прихованих паралельних квінт.

Тема 21. Допоміжні неакордові звуки.

Допоміжний звук — неакордовий звук, розташований між акордовим звуком і його повторенням на ступінь нижче або вище на метрично слабшій долі. Може з'єднувати два варіанти одного акорду або два різні акорди.

Класифікація: за ладовою приналежністю: діатонічний та хроматичний, за

напрямок руху — верхній / нижній, за кількістю задіяних голосів: в одному голосі та в кількох голосах. Заборона використовувати допоміжний звук до одного з голосів унісону, до нижнього голосу, який із сусіднім верхнім утворює октаву (окрім басу), прихованих паралельних квінт.

Стрибкові допоміжні — неприготовані і нерозв'язані (камбіата).

Тема 22. Органний пункт.

Визначення Органного пункту. Функція Органного пункту. Гармонія органного пункту. Органний пункт у чотириголосі.

Використання тонічного органного пункту. Використання домінантового органного пункту.

Органний пункт в басу. Органний пункт в сопрано. Подвійний органний пункт.

Фігурація органного пункту. Використання Органного пункту.

Змістовний модуль 6. Модуляції в далекі тональності

Тема 23. Мажоро-мінорна система. Ступені спорідненості тональностей.

Мажоро-мінорна система - загальні відомості. Ускладнення мажора співзвуччями одйменного мінора. Ускладнення мінора співзвуччями одйменного мажора.

Побічні домінанти в мажоро-мінорі. Альтеровані співзвуччя в мажоро-мінорі. Перевага однієї з Тонік в каденції. Додаткові звороти (каденції).

Співвідношення паралельних тональностей.

Ступені спорідненості тональностей. Поняття ступенів спорідненості. Роль ключових знаків. Поняття поступової модуляції.

Тема 24. Модуляції в далекі тональності.

Модуляції в тональності 2 – 5 знаків. Модуляції через одноіменну тоніку.

Модуляція через неаполітанську гармонію. Модуляції через мажоро-мінор.

Використання модулюючих секвенцій. Еліпсис. Еліпсичні звороти.

Тема 25. Енгармонічні модуляції.

Енгармонічні модуляції через Зменшений септаккорд. Енгармонізм

Домінантсептакорда. Тональні плани творів. Гармонічний аналіз.

6.1 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Форма навчання: денна						Форма навчання: заочна					
	Усього	у томучислі					Усього	у томучислі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
МОДУЛЬ 1												
Змістовий модуль 1. Гармонізація мелодії та басу головними тризвуками												
Тема 1. Гармонія як важливий складовий елемент музичної мови. Основні типи фактури. Чотириголосний виклад тризвуку	5	2	2			1	5				5	
Тема 2. Ладо-функційна система головних тризвуків. Сполучення головних тризвуків.	5	2	2			1	5	1			4	
Тема 3. Гармонізація мелодії тризвуками головних ступенів. Переміщення тризвуків.	6	2	2			2	6	1			5	
Тема 4. Гармонізація басу.	3	1	1			1	3	1			2	
Тема 5. Стрибки терцієвих тонів у сопрано та тенорі.	3	1	1			1	3		1		2	
Разом за змістовий модуль 1	22	8	8			6	22	3	1		18	
Змістовий модуль 2. Період, каденція. Обернення головних тризвуків												
Тема 6. Гармонічна будова періоду. Каденції. Кадансовий квартсекстакорд.	5	2	2			1	5		1		4	
Тема 7. Секстакорди головних тризвуків.	6	2	2			2	6	1	1		4	
Тема 8. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	6	2	2			2	6	1			5	
Тема 9. Домінантсептакорд та його обернення. Загальні відомості про D_7 , D_9 .	6	2	2			2	6	1	1		4	
Разом за змістовий модуль 2	23	8	8			7	23	3	3		17	
Модульна контрольна робота												

Разом за семестр	45	16	16			13	45	6	4			
МОДУЛЬ 2												
Змістовий модуль 3. Повна ладо-функційна система												
Тема 10. Повна ладо-функційна система тризвуків. Побічні тризвуки. Тризвук та секстакорд II ступеня. Тризвук VI ступеня.	5	2	2			1	5	1				4
Тема 11. Тризвук III ступеня. Гармонізації фрігійського тетракорду.	5	2	2			1	5	1				4
Тема 12. Септакорд II ступеня тайого обернення.	6	2	2			2	6	1	1			4
Тема 13. Септакорд VII ступеня тайого обернення.	6	2	2			2	6	1	1			4
Разом за змістовий модуль 3	22	8	8			6	22	4	2			16
Змістовий модуль 4. Вихід за межі діатоніки: альтерація, відхилення, модуляція												
Тема 14. Подвійна домінанта.	6	2	2			2	6	1				5
Тема 15. Альтерація акордів домінантової групи	3	1	1			1	3	1	1			1
Тема 16. Альтерація акордів субдомінантової групи.	3	1	1			1	3	1	1			1
Тема 17. Загальні відомості про відхилення та модуляцію.	6	2	2			2	6	1				5
Тема 18. Деякі особливості гармонії музики XVII-XX століть.	5	2	2			1	5					5
Разом за змістовий модуль 4	23	8	8			7	23	4	2			17
Модульна контрольна робота												
Разом за семестр	45	16	16			13	45	8	4			33
МОДУЛЬ 3												
Змістовий модуль 5. Неакордові звуки. Органний пункт												
Тема 19. Затримання.	8	2	2			4	8		1			7
Тема 20. Прохідні неакордові звуки.	8	2	2			4	8		1			7
Тема 21. Допоміжні неакордові звуки.	8	2	2			4	8		1			7
Тема 22. Органний пункт.	6	2	2			2	6					6
Разом за змістовий модуль 5	30	8	8			14	30		3			27
Змістовий модуль 6. Модуляції в далекі тональності												
Тема 23. Мажоро-мінорна система. Ступені спорідненості тональностей.	8	2	2			4	8		1			7
Тема 24. Модуляції в далекі тональності.	8	4	4			6	14		1			13

Тема 25. Енгармонічні модуляції.	8	2	2			4	8		1			7
Разом за змістовий модуль 6	30	8	8			14	30		3			27
Модульна контрольна робота												
Разом за модуль 3	60	16	16			28	60		6			52
ВСЬОГО за курс	150	48	48			54	150	14	14			117

7. ТЕМИ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ

Теми аудиторної роботи	денна форма		заочна форма	
	лекційні	практичні	лекційні	практичні
Тема 1. Гармонія як важливий складовий елемент музичної мови. Основні типи фактури. Чотириголосний виклад тризвуку	2	2		
Тема 2. Ладо-функційна система головних тризвуків. Сполучення головних тризвуків.	2	2	1	
Тема 3. Гармонізація мелодії тризвуками головних ступенів. Переміщення тризвуків.	2	2	1	
Тема 4. Гармонізація басу.	1	1	1	
Тема 5. Стрибки терцієвих тонів усопрано та тенорі.	1	1		1
Тема 6. Гармонічна будова періоду. Каденції. Кадансовий квартсекстакорд.	2	2		1
Тема 7. Секстакорди головних тризвуків.	2	2	1	1
Тема 8. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	2	2	1	
Тема 9. Домінантсептакорд та його обернення. Загальні відомості про D ₇ , D ₉ .	2	2	1	1
Тема 10. Повна ладо-функційна система тризвуків. Побічні тризвуки. Тризвук та секстакорд II ступеня. Тризвук VI ступеня.	2	2	1	
Тема 11. Тризвук III ступеня. Гармонізації фрігійського тетракорду.	2	2	1	
Тема 12. Септакорд II ступеня тайого обернення.	2	2	1	1
Тема 13. Септакорд VII ступеня тайого обернення.	2	2	1	1
Тема 14. Подвійна домінанта.	2	2	1	
Тема 15. Альтерація акордів домінантової групи	1	1	1	1
Тема 16. Альтерація акордів субдомінантової групи.	1	1	1	1
Тема 17. Загальні відомості про відхилення та модуляцію.	2	2	1	
Тема 18. Деякі особливості гармоніїв музиці XVII-XX століть.	2	2		
Тема 19. Затримання.	2	2		1
Тема 20. Прохідні неакордові звуки.	2	2		1
Тема 21. Допоміжні неакордові звуки.	2	2		1

Тема 22. Органний пункт.	2	2		
Тема 23. Мажоро-мінорна система. Ступені спорідненості тональностей.	2	2		1
Тема 24. Модуляції вдалекі тональності.	4	4		1
Тема 25. Енгармонічні модуляції.	2	2		1
ВСЬОГО за курс	48	48	14	14

8. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми самостійної роботи	денна форма	заочна форма
Тема 1. Гармонія як важливий складовий елемент музичної мови. Основні типи фактури. Чотириголосний виклад тризвуку	1	5
Тема 2. Ладо-функційна система головних тризвуків. Сполучення головних тризвуків.	1	4
Тема 3. Гармонізація мелодії тризвуками головних ступенів. Переміщення тризвуків.	2	5
Тема 4. Гармонізація басу.	1	2
Тема 5. Стрибки терцієвих тонів у сопрано та тенорі.	1	2
Тема 6. Гармонічна будова періоду. Каденції. Кадансовий квартсекстакорд.	1	4
Тема 7. Секстакорди головних тризвуків.	2	4
Тема 8. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди.	2	5
Тема 9. Домінантсептакорд та його обернення. Загальні відомості про D ₇ , D ₉ .	2	4
Тема 10. Повна ладо-функційна система тризвуків. Побічні тризвуки. Тризвук та секстакорд II ступеня. Тризвук VI ступеня.	1	4
Тема 11. Тризвук III ступеня. Гармонізації фрігійського тетракорду.	1	4
Тема 12. Септакорд II ступеня та його обернення.	2	4
Тема 13. Септакорд VII ступеня та його обернення.	2	4
Тема 14. Подвійна домінанта.	2	5
Тема 15. Альтерація акордів домінантової групи	1	1
Тема 16. Альтерація акордів субдомінантової групи.	1	1
Тема 17. Загальні відомості про відхилення та модуляцію.	2	5
Тема 18. Деякі особливості гармонії музики XVII-XX століть.	1	5
Тема 19. Затримання.	4	7
Тема 20. Прохідні неакордові звуки.	4	7
Тема 21. Допоміжні неакордові звуки.	4	7

Тема 22. Органний пункт.	2	6
Тема 23. Мажоро-мінорна система. Ступені спорідненості тональностей.	4	7
Тема 24. Модуляції вдалекі тональності.	6	13
Тема 25. Енгармонічні модуляції.	4	7
ВСЬОГО за курс	54	117

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою закріплення, розширення та поглиблення нових знань. Викладач допомагає відпрацювати теоретичний та практичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Гармонія» включає:

- -Опанування теоретичного матеріалу, опрацювання літературних джерел;
- -Розбір гармонічного плану музичного твору чи його фрагменту;
- -Виконання письмових робіт з гармонізації мелодії чи баса;
- -Підготовку та гру на інструменті заданих акордових послідовностей - цифровок.

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності студента передбачає:

- Аналіз та синтез
- Самоконтроль та самооцінка
- Активність
- Творчий підхід

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни «Гармонія» визначається її робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях, жанрах, проводити самоаналіз власної практичної роботи.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

СЛОВЕСНІ:

- пояснення — в розкритті сутності правил та закономірностей, вироблених музичною практикою та узагальнених навчальною дисципліною “Гармонія”;
- бесіда — в усвідомленні студентами на основі їх попереднього досвіду та за допомогою використання форми діалогу сутності невідомих їм явищ з курсу “Гармонія” або відтворенні вже відомих;
- робота з книгою — в пошуку студентами необхідної інформації щодо відомих

та нових явищ з курсу “Гармонія”, у формуванні конспектів з курсу.

НАОЧНІ:

- ілюстрація — у використанні нотних, фортепіанних та аудіо-прикладів, рисунків на дошці.

ПРАКТИЧНІ:

- практична робота — у використанні студентами набутих знань при розв’язанні гармонічних задач, побудові та грі гармонічних послідовностей, гармонічному аналізі.

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: аудіо-система для відтворення музичних записів.

Обладнання: фортепіано, парти, стільці, шафа для навчальних матеріалів, крейда, губка.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп’ютерної системи закладу вищої освіти.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

11.1 Основна література

1. Барська З. Гармонічне сольфеджіо. На основі української музики. Тернопіль:
2. Навчальна книга – Богдан, 2017. 80 с.
3. Бондаренко Т.О., Котляревський І.А., Пясковський І.Б., Самохвалов В.Я., Чижик І.О. Лекції з теорії гармонії. Навчальний посібник для вищих мистецьких навчальних закладів. НМАУ ім. П.І. Чайковського – Житомир, 2018. 352 с.
4. Вознюк. П. Т., Поляковська С. П. Гармонія : Навчально-методичний посібник. К.:Музична Україна, 2018. – 144 с.
5. Дубінець І. В. Гармонія (модульний курс): навч. посіб для студ. вищ. навч. закл. Бердян. держ. пед. ун-т, Ін-т психол.-пед. освіти та мистец., Каф. муз. виховання. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. 251 с.
6. Калашникова Л.П. Начальный курс гармонии СПб.: Композитор, 2010. 40 с.
7. Лемішко М. М. Гармонія. Частина І. Діатоніка. Вінниця: Нова книга, 2007.164 с.
8. Лемішко М. М. Гармонія. Частина ІІ. Хроматика. Вінниця: Нова книга, 2016. 216 с
9. Пришляк Н.І. Хрестоматія з гармонічного аналізу (на матеріалі української музики) / Н.І. Пришляк. – Ужгород, 2013. – 84 с.
10. Скуратовський В. Задачі з гармонії. Частина І. Дніпропетровськ: Юрій

Сердюк, 2010, 170 с.

11. Скуратовський Володимир. Задачі з гармонії. Частина II. Дніпропетровськ: Юрій Сердюк, 2017. 146 с.

11.2. Допоміжна література

1. Завісько Н. З., Лемішко М. М. Гармонія. Ч. 2. Хроматика. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2016. – 216 с.
2. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. – Львів, 2000.
3. Калашник П., Безмаков Л. Мелодії для гармонізації. Київ, Музична Україна, 1982.
4. Лемішко М.М. Гармонія. Частина I. (Видання 2-ге, доповнене): навчальний посібник для ВНЗ культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації - Вінниця: НОВАКНИГА, 2010. - 224 с.
5. Письменна О., Ільків М. Музична мова Станіслава Людкевича у солоспівах на вірші Олександра Олеся // - Українська музика. Науковий часопис. Щоквартальник . Число 2 (40) // . Львів.2021.), С.26-36
6. Скорик М. Структура і виражальна природа акордики в музиці ХХ століття. – К.,1983.
7. Сисак Л. М. Практичні поради з вивчення гармонії.: Методичні рекомендації. Вінниця: Нова книга, 2012. – 88 с.
8. Alex Ulanowsky. Harmony 4. Berklee college of music, 1988.
9. Barrie Nettles., Harmony 1, 2, 3. Berklee college of music, 1987.
10. Damschroder David. Thinking about harmony. Historical Perspectives on Analysis. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 331 p.
11. Felts Randy. Reharmonization Techniques. Berklee Press, 2002. 189 p. (Berklee Methods).
12. Kostka Stefan, Payne Dorothy, Almén Byron. Tonal Harmony. 8th Edition. McGraw-Hill Education, 2017. 704 p.
13. Naus Wayne J. Beyond Functional Harmony. Advance Music, 1998. 122 p.
14. Nettles Barry, Graf Richard. The Chord Scale Theory & Jazz Harmony. Advance Music, 1997. 183 p.

11.3. Інформаційні джерела в мережі інтернет

1. www.musicfancy.net/
2. <https://muzabetka.com.ua/>
3. <http://arts-library.com.ua/>
4. www.nbu.gov.ua
5. <http://www.lafamire.com>
6. <http://www.7not.ua>
7. <https://studfile.net/preview/5460898/page:4/>

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

1. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2022 / 2023 н.р.

Зі змінами:

відповідно до освітніх програм «Музичне мистецтво естради (інструменталісти, вокалісти)», «Звукорежисура», що були рік на громадському обговоренні оновлено порядок тем, доопрацьований перелік рекомендованої літератури.

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Зав. кафедрою Краснитський М.М. _____
(Прізвище ініціали) (підпис)

Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р.

зі змінами (оновлено список рекомендованих джерел на основі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.06.2022 про історико-культурну складову освітнього процесу).

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р

Завідувач кафедри _____ Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р.

зі змінами (затвердження виконуючим обов'язки завідувача кафедри наказ № 200-К від 31 серпня 2023р.)

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри _____ Карпенко-Боднарук Ж.Л.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)